

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Factors affecting the Degree Completion of Post Graduate of Master of Education Program

in Education Administration, Sakon Nakhon Rajabhat University.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิศ ธรรมรัตน์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา และสร้างสมการพยากรณ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร รุ่นที่ 13 และรุ่นที่ 14 ระหว่าง ปีการศึกษา 2555- 2558 ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 115 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว และความพร้อมของนักศึกษา ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของนักศึกษา ด้านเจตคติต่อการทำวิทยานิพนธ์ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Logistic Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของนักศึกษา ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของนักศึกษา ด้านเจตคติต่อการทำวิทยานิพนธ์ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ โดยภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา และสร้างสมการพยากรณ์ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก พบว่า ตัวแปรทำนายการสำเร็จการศึกษา คือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของนักศึกษา (X_1) และด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ (X_5) ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถนำมาสร้างสมการทำนายระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สามารถเขียนสมการถดถอยโลจิสติกได้ดังนี้

P (ระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา) = $1/1 + e^Y$ โดย $Y = 4.313 - 3.630X_1 + 2.133X_5$ สมการสามารถทำนายการสำเร็จการศึกษาภายในเวลา 5 ภาคเรียน และ มากกว่า 5 ภาคเรียน แต่ไม่เกิน 5 ปีการศึกษา ได้ถูกต้องร้อยละ 78.30 นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใน 2 ปัจจัย คือ ด้านคุณลักษณะนักศึกษา (X_1) และด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ (X_5)

คำสำคัญ : ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการศึกษา, หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ABSTRACT

The purpose of this research was to examine the Factors affecting the success of The Master of Education Degree in Administration and create the predictive equations of the Factors affecting the success of The Master of Education Degree in Administration Sakon Nakhon Rajabhat University. The samples, obtained through purposive sampling technique, were the Master of Education Degree in Administration Sakon Nakhon Rajabhat University students classes 13 –14 Academic Year 2014–2015, Acquired by Stratified Random Sampling, were 115 students. The research instruments for collecting data utilized a rating scale questionnaire was a set of 5–point rating scale, sixty questions, consisted of 5 aspects: Features and availability of students, Technical competence of students, Attitude of the thesis, Feature Advisor, and Developing the thesis. The statistics used in analyzing data were: frequency, percentage, average, standard deviation (S.D.), and logistic regression analysis.

The findings were as follows:

1. The study of Factors affecting the success for The Master of Education Degree in Administration consisted of 5 aspects: Features and availability of students, Technical competence of students, Attitude of the thesis, Feature Advisor, and Developing the thesis as a whole and Classified were at a high level.

2. The analysis of the Factors affecting the success of The Master of Education Degree in Administration and created the predictive equations by logistic regression analysis the findings were as follows : variable predictive equations of the success for The Master of Education Degree in Administration were features and availability of students (X_1) and Developing the thesis (X_5) was Factors affecting the success for The Master of Education Degree in Administration, different significantly at a .01 level, created equation predict about period the success for The Master of Education Degree in Administration, wrote logistic analysis equation thus;

$$P (\text{period the success for The Master of Education Degree in Administration}) = 1/1 + e^Y$$

$$\text{By } Y=4.313-3.630X_1+2.133X_5$$

The equation can predict the success for The Master of Education Degree in Administration within 5 semesters and more than 5 semesters but not more than 5 Academic Year Correctly 78.30 percent. In addition, The proposed guidelines for developing the Factors affecting the success of The Master of Education Degree in Administration Sakon Nakhon Rajabhat University in 2 factors were Feature Advisor (X_1), and Developing the thesis (X_5).

Keywords : Factors affecting the Degree Completion, Master of Education Program in Education Administration

ภูมิหลัง

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้ประสบความสำเร็จนักศึกษาจะต้องทำความเข้าใจหลักสูตร วางแผน การเรียน การพบอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ/อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ การรู้จักบริหารเวลาใช้เวลาให้คุ้มค่า มีระเบียบวินัยรู้จักควบคุม รู้จักแหล่งข้อมูล และทรัพยากรบุคคล สร้างนิสัยใฝ่หาความรู้ (ทองปลิว ชมชื่น, 2550, หน้า 3-5) นอกจากนี้การบริการของสถาบันการศึกษา ด้านห้องเรียนสำหรับค้นคว้า การจัดลำดับเนื้อหาวิชา ภารกิจของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้สอนเป็นกันเองกับผู้เรียน เตรียมการสอนสื่อการสอนอย่างพร้อมเพรียงรวมทั้ง

การให้ทำงานเน้นให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ความพร้อมของผู้เรียนพื้นฐานทางวิชาการ และเอกสารประกอบการเรียน (นิพนธ์ วรรณเวช, 2548)

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้เปิดสอนหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตมาตั้งแต่ ปีการศึกษา 2541 โดยมีปรัชญาของหลักสูตร มุ่งพัฒนานักบริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และผู้สนับสนุนการศึกษา ให้มีความรู้กว้าง รู้ลึก เรียนรู้ทฤษฎีคู่กับการปฏิบัติ มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถสร้างองค์ความรู้ แสวงหาความรู้และประยุกต์ใช้ความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคมโลก ตามโครงสร้างหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักสูตร 42 หน่วยงาน โดยตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 จนถึงปีการศึกษา 2558 เปิดรับนักศึกษามา 16 รุ่น การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ตลอดหลักสูตรใช้เวลาในการศึกษา 5 ปีการศึกษา โดยทั่วไปจะสำเร็จการศึกษาวเวลา 5 ภาคเรียน จากข้อมูลการเปิดสอนตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ตั้งแต่พุทธศักราช 2555-2558 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มีจำนวนนักศึกษา ทั้งหมด 165 คน มีทั้งสำเร็จการศึกษากายใน 5 ภาคเรียน สำเร็จการศึกษโดยใช้เวลาเรียนมากกว่า 5 ภาคเรียน และยังมีนักศึกษาที่ยังคงมีสภาพการเป็นนักศึกษา โดยรักษาสภาพการเป็นนักศึกษาและอยู่ระหว่างดำเนินการพัฒนาวิทยานิพนธ์อยู่ (บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2551)

จากสภาพและเหตุผลดังกล่าว โดยทั่วไปนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทุกคนย่อมต้องการสำเร็จการศึกษาโดยใช้ระยะเวลาศึกษาน้อยที่สุด ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษิตตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของนักศึกษา ปัจจัยด้านเจตคติต่อการทำวิทยานิพนธ์ ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และปัจจัยด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ ซึ่งผลจากการศึกษาในครั้งนี้จะได้นำเสนอผลให้สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาผลักดันให้นักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษิตได้ตามเวลาที่เหมาะสมต่อไป

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของนักศึกษา ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของนักศึกษา ด้านเจตคติต่อการทำวิทยานิพนธ์ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษิตตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร อยู่ในระดับใด
2. ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษิตตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. แนวทางพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษิตตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาตามหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. เพื่อศึกษาและสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาตามหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้วิจัยนี้ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร รุ่นที่ 13 และรุ่นที่ 14 ระหว่างปีการศึกษา 2555- 2558 ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ภายในเวลา 5 ภาคเรียน และ มากกว่า 5 ภาคเรียน แต่ไม่เกิน 5 ปีการศึกษา รุ่นที่ 13 จำนวน 122 คน และรุ่นที่ 14 จำนวน 43 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 165 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร รุ่นที่ 13 และรุ่นที่ 14 ระหว่าง ปีการศึกษา 2555- 2558 ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ภายในเวลา 5 ภาคเรียน และมากกว่า 5 ภาคเรียน แต่ไม่เกิน 5 ปีการศึกษา ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีรุ่นที่เป็นชั้น (Strata) ในการสุ่ม กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608-610) โดยมีกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 115 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ลักษณะของ แบบสอบถามเป็น

แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของนักศึกษา

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2547 - 2552 โดยสอบถามระดับการปฏิบัติในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จำนวน 5 ด้าน โดยแบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.22-0.89 และค่าความเชื่อมั่น 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามให้นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ตามที่อยู่สถานที่ทำงานที่บ้านของนักศึกษา และทางระบบเครือข่าย ได้แก่ อีเมลล์ (e-mail) Facebook หรือ Line ได้รับคืนมา คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติดังนี้ 1) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) 2) ตรวจสอบความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วม (Multicollinearity) ระหว่างปัจจัยแต่ละด้าน และ 3) วิเคราะห์ปัจจัยแต่ละด้านคือ การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมมาร่างเป็นแนวทางการพัฒนา แล้วนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อให้ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนา แล้วใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยด้านเจตคติต่อการทำวิทยานิพนธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) รองลงมาคือ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ($\bar{X} = 4.70$) ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของนักศึกษา ($\bar{X} = 4.60$) ด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ ($\bar{X} = 4.41$) และด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.35$) ตามลำดับ เมื่อนำค่าสัมประสิทธิ์การกระจายมาพิจารณาแล้ว พบว่า ด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของนักศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายมากที่สุดเท่ากับ 10.56

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา และสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามเวลาของหลักสูตร ผู้วิจัยได้ดำเนินการใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์ แบบ Forward Stepwise พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของนักศึกษา ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของนักศึกษา ด้านเจตคติต่อการทำวิทยานิพนธ์ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ

บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร และมี 2 ปัจจัย คือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของนักศึกษา (X_1) ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ (X_5) ที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถนำมาสร้างสมการถดถอยโลจิสติกทำนายระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ได้ดังนี้

$$P(\text{ระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา}) = 1/1 + e^Y \text{ โดย } Y = 4.313 - 3.630X_1 + 2.133X_5 \text{ สมการถดถอย}$$

โลจิสติกสามารถทำนายโอกาสในการสำเร็จการศึกษา ในเวลาไม่เกิน 5 ภาคเรียน และมากกว่า 5 ภาคเรียน แต่ไม่เกิน 5 ปีการศึกษา ได้ถูกต้องร้อยละ 78.30

3. ผลการหาแนวทางพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ในสองปัจจัยได้แก่ ปัจจัยด้านด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของนักศึกษา (X_1) และปัจจัยด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ (X_5)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จ การศึกษาตามหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยด้านเจตคติต่อการทำวิทยานิพนธ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) รองลงมา คือ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ($\bar{X} = 4.70$) ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของนักศึกษา ($\bar{X} = 4.60$) ด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ ($\bar{X} = 4.41$) และด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.35$) ตามลำดับ

ปัจจัยด้านเจตคติเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของบลูม (Bloom, 1976 อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล, 2533, 246) ที่ระบุว่าเจตคติเป็นลักษณะทางด้านอารมณ์ ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อระดับการเรียนรู้ของเจตคติมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่งอาจจะเป็นได้ทั้งคน วัตถุสิ่งของ หรือความคิด (Ideas) เจตคติอาจเป็นบวกหรือลบ ถ้าบุคคลมีเจตคติบวกต่อสิ่งใดก็จะมีพฤติกรรมที่จะเผชิญกับสิ่งนั้น ถ้ามีเจตคติลบก็จะหลีกเลี่ยง เจตคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้และเป็นการแสดงออกของค่านิยมและความเชื่อของบุคคลนั้น โดยเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้นๆ ย่อมมีผลทำให้ ผลงานหรือผลลัพธ์ที่ได้มีคุณภาพ การที่บุคคลทำด้วยใจรักและมีเจตคติที่ดีต่องาน ย่อมดีกว่าผลงานที่ทำโดยบุคคลไม่มีใจรักในงานนั้น และมีเจตคติที่ไม่ดีต่องานนั้นๆ หากนักศึกษาที่มีใจรักหรือมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ย่อมมีความมานะพยายามตั้งใจศึกษาเล่าเรียนและทำงานต่างๆ จนสามารถสำเร็จการศึกษาได้ในเวลาที่กำหนดและสามารถทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของปองจิตร์ ลำไพนาต (2545) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีสาเหตุต่อการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่า ปัจจัยด้านเจตคติต่อการเรียนกลุ่มนักศึกษาทั้งที่สำเร็จและไม่สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นว่าความรู้เป็นสิ่งที่สำคัญต่อชีวิต สอดคล้องกับงานวิจัยของสลิดา สาสาวย (2550) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช. พบว่า เจตคติต่อมหาวิทยาลัยและการรับรู้เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามเวลาหลักสูตรของนักศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรีต่อเนื่อง 3 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนปัจจัยด้านคุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และปัจจัยด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของนักศึกษา ก็เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ดิลกรัตน์ โคตรสุมาตย์ (2554) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน และค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อยเรียงตามลำดับ คือ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ ด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ และด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามเวลาของหลักสูตร โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Logistic Analysis) พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของนักศึกษา ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของนักศึกษา ด้านเจตคติต่อการทำวิทยานิพนธ์ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา และมี 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของนักศึกษา (X_1) ส่งผลต่อการสำเร็จอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ (X_5) ส่งผลต่อการสำเร็จอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถนำมาสร้างสมการถดถอยโลจิสติก ทำนายระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาได้ถูกต้องร้อยละ 78.30

ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของนักศึกษา ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเลิศ จันทร์ไสลย์ (2548) ที่พบว่า คุณลักษณะของนักศึกษาส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา โดยนักศึกษาต้องติดตามงานอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้เนื่องจากคุณลักษณะของนักศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วยความ รับผิดชอบ ความมุ่งมั่น ความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค การวางแผนงานอย่างเป็นระบบ มีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษา ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา เป็นผู้มีความสุขร่างกาย แข็งแรง ความพร้อมในการศึกษาจนประสบผลสำเร็จ มาพบและรายงานความก้าวหน้าในการทำ วิทยานิพนธ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาอยู่เสมอ ขณะดำเนินการพัฒนาวิทยานิพนธ์ ซึ่งคุณลักษณะของ นักศึกษาดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญให้ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับการศึกษาของ ชีระรุญเจริญ (2547) ที่กล่าวว่า นักศึกษาหรือบัณฑิตจะต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่มีระเบียบวินัย ทำงานอย่างมีจุดมุ่งหมาย ทำงานอย่างมีระบบ สามารถแก้ปัญหา ปรับและดัดแปลง จุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้ได้ รู้จักวิเคราะห์ปัญหา วางแผนแก้ปัญหาได้ นอกจากนี้ยังต้องมี ความสามารถในการเป็นผู้นำ มีความรู้ความสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้ สอดคล้องกับแผนงานและ สภาพปัญหาที่ประสบ นอกจากนี้ ลักษณะนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาควรเป็นผู้เฝ้า ความรู้อยู่เสมอมีวิธี สืบเสาะวิเคราะห์ข้อมูลได้ด้วยตนเอง มีความกระตือรือร้น และมีความสามารถในการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศได้ การเตรียมความพร้อมของ นิสิตด้วยการพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าวจะทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา คุณลักษณะนักศึกษาที่สามารถสำเร็จการศึกษาในระยะเวลาที่กำหนด จะต้องมีการวางแผนการเรียน ความรับผิดชอบ ความอดทน ความขยันหมั่นเพียรให้ประสบผลสำเร็จ ในด้านการศึกษา ค้นคว้า และการพัฒนาวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ จิรณี ต้นศิริตวันวงศ์ (2552) กล่าวว่า ผู้ที่จะสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทได้จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะคือ มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ในทฤษฎี ผลการวิจัยและพัฒนาการล่าสุดในระดับแนวหน้าทางวิชาการหรือการปฏิบัติในวิชาชีพและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเหล่านี้ต่อองค์ความรู้ในสาขาวิชา มีความรอบรู้และ ความสามารถในการใช้เทคนิคการวิจัย เพื่อศึกษาค้นคว้าในระดับสูงเพื่อใช้ในวิชาการหรือการปฏิบัติทางวิชาชีพและจะใช้เทคนิคเหล่านี้ในการดำเนินการวิจัยที่สำคัญหรือทำ

โครงการค้นคว้าในวิชาชีพ มีความสามารถในการสังเคราะห์ และประยุกต์ใช้ผลการวิจัยและพัฒนาการใหม่ๆ ในการปฏิบัติทางวิชาชีพในการวิเคราะห์ พัฒนา และทดสอบสมมติฐานตลอดถึงการเสนอแนะ แนวทางการแก้ไขปัญหาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และมีความสามารถในการสื่อถึงผลการศึกษา ค้นคว้าและการวิจัย โดยการเผยแพร่ในรูปแบบของสื่อต่างๆ ต่อกลุ่มนักวิชาการ นักวิชาชีพและ บุคคลอื่นๆ ในชุมชนเพื่อให้การสำเร็จการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและสำเร็จ ได้ตามเวลาที่เหมาะสมในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และธิดาพร ประทุมวิ (2553) ได้ทำการศึกษาศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ พบว่า ปัจจัยด้านความรู้ทางวิชาการของนักศึกษา ด้านการบริหารจัดการตนเองของนักศึกษา เป็นปัจจัยที่ทำให้ให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ อยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ ด้านการบริหารจัดการตนเองของนักศึกษา คือต้องมีความมุ่งมั่น เอาใจใส่ ตั้งใจ และอดทน

ปัจจัยด้านกระบวนการพัฒนานิพนธ์ ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการศึกษาของพร พรหมมหาราช (2545) ที่พบว่าการทำวิทยานิพนธ์เป็นภาระงานค่อนข้างหนัก ต้องการทั้งความตั้งใจจริง ความเพียรพยายาม ความรอบรู้ กำลังใจ และเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญที่จะส่งผลให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในการทำวิทยานิพนธ์ เป็นการเสริมสร้างความรู้ ความสามารถหลายประการให้นักศึกษา โดยเฉพาะความสนใจใฝ่รู้อยู่รวมทั้งยังเป็นการพัฒนาความสามารถในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยการศึกษาค้นคว้าอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง เพื่อให้นักศึกษา รู้จักคิดอย่างมีระเบียบ มีเหตุผลยิ่งกว่าที่ได้รับจาก ตำราเพียงอย่างเดียว ตลอดจนส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการใช้ภาษา และสามารถ รวบรวม เรียบเรียงความรู้ ความคิด ให้เป็นระเบียบ ตามหลักเหตุผลวิทยานิพนธ์ จึงเป็นผลงานวิจัยค้นคว้าที่แสดงถึงความคิดริเริ่มเป็นเอกลักษณ์ของนักศึกษา ซึ่งต้องมีความเพียร และความรับผิดชอบในการเลือกหัวข้อและการกำหนดขอบข่ายของงานวิจัยนั้น นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่พัฒนานิพนธ์จะต้องเข้าใจในระเบียบวิธีการวิจัย มีความรู้ความเข้าใจใน และต้องอยู่ภายใต้การดูแลอย่างใกล้ชิดของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สอดคล้องกับแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2546) ที่กล่าวว่า วิทยานิพนธ์เป็นงานที่ต้องอาศัยพลังความคิดหรืองานทางสมอง นักศึกษาต้องมีการค้นคว้าข้อมูล เข้าหาความรู้ สร้างแบบจำลองทางความคิดและใช้สมาธิ ความตั้งใจสูง โดยมีข้อปฏิบัติในการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ควรยึดหลัก 1) จะต้องทำด้วยตนเองทุกขั้นตอน อาจขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ส่วนขั้นตอนอื่นๆ จะต้องดำเนินการด้วยตนเอง ภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา 2) นักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาค้นคว้าดีที่สุด 3) จะต้องทุ่มเทความพยายามในการศึกษาค้นคว้าตามกระบวนการของการวิจัย ทำด้วยใจรักเพื่อมุ่งให้ได้ผลงานที่มีคุณค่า 4) ยึดจรรยาบรรณนักวิจัย 5) พัฒนาเจตคติต่อการทำวิทยานิพนธ์ โดยนักศึกษาจะต้องพัฒนาเจตคติต่อการทำวิทยานิพนธ์โดยถือว่าการทำวิทยานิพนธ์เป็นประสบการณ์ที่ดียิ่งในการพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ มีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม แก้ไขปัญหา ป้องกันปัญหา ปรับปรุงพัฒนางาน และยิ่งพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะที่สำคัญและจำเป็น เช่น ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความมีระบบในการคิดและการทำงาน ความคิดสร้างสรรค์ และนอกจากนี้กระบวนการทำวิทยานิพนธ์ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สอดคล้องกับการศึกษาของ จันท์สรวัย ปรีชามาตร (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าแบบอิสระตามความเป็นจริงและความคาดหวังของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริง โดยได้แนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการวิจัย เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้พูดคุยอย่างเปิดเผยในประเด็นต่างๆ ของการศึกษา กระตุ้นความคิดของนักศึกษาเป็นระยะ ดำเนินการจัดสอบหัวข้อโครงร่างก่อนนำเสนอ

คณะและปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างของนักศึกษา ก่อนเสนอขอทำการศึกษา ช่วยสร้างความมั่นใจแก่นักศึกษาในการสอนงานการศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งและช่องทางเผยแพร่ผลงานของนักศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิตาพร ประทุมวี (2553) ได้ทำการศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์ พบว่า ปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ ด้านความรู้ทางวิชาการของนักศึกษา คือ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ไม่เพียงพอ ด้านการบริหารจัดการตนเองของนักศึกษา คือ ภาระงานที่ทำมีมากไม่มีเวลาให้กับการทำ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์คือ ข้อเสนอแนะ ของอาจารย์ที่ปรึกษาแต่ละท่านบางครั้งมีความขัดแย้งกันทำให้นักศึกษาสับสน ด้านการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย คือ เอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาค้นคว้าของมหาวิทยาลัยมีน้อย ข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ ด้านความรู้ทางวิชาการของนักศึกษา คือ ควรเลือกหัวข้อที่สนใจและตรงกับงาน ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ พบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อย่างสม่ำเสมอ ด้านการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยคือ ควรศึกษาขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์ให้เข้าใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิลกรัตน์ โคตรสุมาตย์ (2554) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ระยะเวลาการสำเร็จการศึกษามีความสัมพันธ์กับปัจจัย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ 2) ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ 3) ด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ และ 4) ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยได้เสนอแนวทางในการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาให้มีศักยภาพและสำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด ด้านการเตรียมโครงสร้างวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ ควรมีการทบทวนในการเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาเร่งทำงานตามแผนการศึกษา นักศึกษาควรทบทวนวรรณกรรมให้มากพอในการเลือกกำหนดปัญหาการวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ และแก้ไขปัญหาเชิงนโยบายได้ นักศึกษาต้องกระตือรือร้นในการศึกษาเล่าเรียนคณาจารย์ต้องสร้างแรงบันดาลใจใฝ่เรียน ขอความร่วมมืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้มีเวลาพบปะกับนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ กรรมการบริหารหลักสูตรควรจัดกลไกให้คำปรึกษาและติดตามผลงานของนักศึกษา มีการจัดระบบการกระตุ้นความก้าวหน้าในการศึกษาค้นคว้า อย่างเคร่งครัด ต้องมีการวางแผนและบริหารจัดการงานวิจัยที่ดีทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา จัดหาทุนในการวิจัยให้เพียงพอและเหมาะสม

3. ผลการค้นหาแนวทางพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา ในสองปัจจัยได้แก่ ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของนักศึกษา (X_1) และปัจจัยด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ (X_5)

โดยปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของนักศึกษา (X_1) ควรมีการวางแผนการเรียนตามหลักสูตรฯไว้ล่วงหน้า ควรมีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาให้สำเร็จตามหลักสูตรฯ ควรส่งงานหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายได้ตามกำหนดเวลา ควรมีความขยันหมั่นเพียรและตั้งใจในการศึกษา ควรมีการวางแผนในการพัฒนาวิทยานิพนธ์ตลอดระยะเวลาในการศึกษา ควรมีความอดทนต่อการพัฒนาวิทยานิพนธ์ให้ประสบผลสำเร็จ ควรมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาวิทยานิพนธ์และศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา ควรมีความอดทนต่อปัญหาอุปสรรคในระหว่างการทำ วิทยานิพนธ์ให้ประสบผลสำเร็จ ควรเป็นผู้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง และมีความพร้อมในการศึกษาจนประสบผลสำเร็จ ควรเป็นผู้มีความใฝ่รู้รักที่จะเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ ควรมาพบและรายงานความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาอยู่เสมอขณะดำเนินการพัฒนาวิทยานิพนธ์ และควรมีการค้นคว้าเอกสารประกอบการศึกษาเพิ่มนอกเหนือจากที่มีการเรียนการสอนในห้องเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเลิศ จันทร์ไธสง (2548) ที่พบว่าคุณลักษณะของนักศึกษาส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา โดยนักศึกษาต้องติดตามงานอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้เนื่องจากคุณลักษณะของนักศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วยความรับผิดชอบ ความมุ่งมั่น ความอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค การวางแผนงานอย่างเป็นระบบ มีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษา ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่

ตลอดเวลา เป็นผู้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ความพร้อมในการศึกษาจนประสบความสำเร็จ มาพบ และรายงานความก้าวหน้าในการทำ วิทยานิพนธ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาอยู่เสมอ ขณะดำเนินการพัฒนาวิทยานิพนธ์ ซึ่งคุณลักษณะของนักศึกษาดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญให้ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของ ซีระ รุญเจริญ (2547) ที่กล่าวว่า นักศึกษาหรือบัณฑิตจะต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่มีระเบียบวินัย ทำงานอย่างมีจุดมุ่งหมาย ทำงานอย่างมีระบบ สามารถแก้ปัญหา ปรับและตัดแปลง จุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้ได้ รู้จักวิเคราะห์ปัญหา วางแผนแก้ปัญหาได้ นอกจากนี้ยังต้องมีความสามารถในการเป็นผู้นำ มีความรู้ความสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับแผนงาน และ สภาพปัญหาที่ประสบ นอกจากนี้ จิรณี ตันศิริตมวงศ์ (2552) กล่าวว่า ผู้ที่จะสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทได้จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะคือ มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในทฤษฎี ผลการวิจัยและพัฒนาการล่าสุดในระดับแนวทางทางวิชาการหรือการปฏิบัติในวิชาชีพและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเหล่านี้ต่อองค์ความรู้ในสาขาวิชา มีความรอบรู้และ ความสามารถในการใช้เทคนิคการวิจัย เพื่อศึกษาค้นคว้าในระดับสูงเพื่อใช้ในวิชาการหรือการปฏิบัติทางวิชาชีพและจะใช้เทคนิคเหล่านี้ในการดำเนินการวิจัยที่สำคัญหรือทำโครงการค้นคว้าในวิชาชีพ มีความสามารถในการสังเคราะห์ และประยุกต์ใช้ผลการวิจัยและพัฒนาการใหม่ๆ ในการปฏิบัติทางวิชาชีพในการวิเคราะห์ พัฒนา และทดสอบสมมติฐานตลอดถึงการเสนอแนะ แนวทางการแก้ไขปัญหาทันทีภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และมี ความสามารถในการสื่อสารถึงผลการศึกษา ค้นคว้าและการวิจัย โดยการเผยแพร่ในรูปแบบของสื่อต่างๆ ต่อกลุ่ม นักวิชาการ นักวิชาชีพและ บุคคลอื่นๆ ในชุมชนเพื่อให้การสำเร็จการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และสำเร็จ ได้ตามเวลาที่เหมาะสมในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิลกรัตน์ โคตรสุมาตย์ (2554) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้เสนอแนวทางในการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ให้มีศักยภาพและสำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด ด้านการเตรียมโครงสร้างวิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระ ควรมีการมอบเวลาในการเสนอโครงสร้างวิทยานิพนธ์ เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาเร่งทำงานตามแผนการศึกษา นักศึกษาควรทบทวนวรรณกรรมให้มากพอในการเลือกกำหนดปัญหาการวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์และแก้ไขปัญหาเชิงนโยบายได้ นักศึกษาต้องกระตือรือร้นในการศึกษาเล่าเรียน ขอความร่วมมืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้มีเวลาพบปะ นักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

ส่วนแนวทางพัฒนาปัจจัยด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ (X_5) ควรมีการเรียนการสอนตามหลักสูตรทำให้เข้าใจในกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ คู่มือวิทยานิพนธ์ควรมีความชัดเจนสามารถใช้เป็นแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ได้อย่างดี กระบวนการในการเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ควรมีความเหมาะสม กระบวนการสอบอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์ควรมีความเหมาะสม ไม่ยุ่งยากซับซ้อน กระบวนการขอหนังสือราชการเพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือในการวิจัยควรมีความเหมาะสม ไม่ยุ่งยาก ควรมีหน่วยงาน/บุคคลที่เป็นแหล่งข้อมูลให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี ควรมีการประสานงานเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์กับหน่วยงานภายในเป็นอย่างดีอย่างสะดวกคล่องตัว มหาวิทยาลัยควรจัดการแหล่งสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิทยานิพนธ์ไว้อย่างเพียงพอ กระบวนการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ควรมีความเหมาะสม ไม่ยุ่งยาก การตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์ควรมีระบบ ความชัดเจนแก้ไขได้ง่าย กระบวนการส่งเอกสารเพื่อขออนุมัติจบและนำส่งเข้าเล่มวิทยานิพนธ์ควรมีความเหมาะสม กระบวนการทำวิทยานิพนธ์ ควรมีความเหมาะสมไม่ยุ่งยากและซับซ้อน สอดคล้องกับการศึกษาของ พร พรหมมหาราช (2545) ที่ว่า การทำวิทยานิพนธ์เป็นโครงการวิจัยที่มีภาระงานค่อนข้างหนัก ต้องการทั้งความตั้งใจจริง ความเพียร พยายาม ความรอบรู้ กำลังใจ และเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญที่จะส่งผลให้นักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษาสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร สอดคล้องกับการศึกษาของ

สอดคล้องกับแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2546) ที่กล่าวว่า วิทยานิพนธ์เป็นงานที่ต้องอาศัยพลังความคิดหรืองานทางสมอง นักศึกษาต้องมีการค้นคว้าข้อมูล เข้าหาความรู้ สร้างแบบจำลองทางความคิดและใช้สมาธิ ความตั้งใจสูง โดยมีข้อปฏิบัติในการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จให้นักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ควรยึดหลัก 1) จะต้องทำด้วยตนเองทุกขั้นตอน อาจขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ส่วนขั้นตอนอื่นๆ จะต้องดำเนินการด้วยตนเอง ภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา 2) นักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาค้นคว้าดีที่สุด 3) จะต้องทุ่มเทความพยายามในการศึกษาค้นคว้าตามกระบวนการของการวิจัย ทำด้วยใจรัก เพื่อมุ่งให้ได้ผลงานที่มีคุณค่า 4) ยึดจรรยาบรรณนักวิจัย 5) พัฒนาเจตคติต่อการทำวิทยานิพนธ์ โดยนักศึกษาจะต้องพัฒนาเจตคติต่อการทำวิทยานิพนธ์โดยถือว่าการทำวิทยานิพนธ์เป็นประสบการณ์ที่ดียิ่งในการพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ มีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม สอดคล้องกับการศึกษาของ จันท์สววย ปริษามาตร (2549) ได้ศึกษาบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าแบบอิสระตามความเป็นจริง และความคาดหวังของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริง โดยได้แนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการวิจัย เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้พูดคุยอย่างเปิดเผยในประเด็นต่างๆ ของการศึกษา กระตุ้นความคิดของนักศึกษาเป็นระยะ ดำเนินการจัดสอบหัวข้อโครงร่างก่อนนำเสนอคณะและปรับปรุงแก้ไขโครงร่างของนักศึกษาก่อนเสนอขอทำการศึกษา ช่วยสร้างความมั่นใจแก่นักศึกษาในการสอนงานการศึกษา มีความรู้ เกี่ยวกับแหล่งและช่องทางเผยแพร่ผลงานของนักศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิดาพร ประทุมวิ (2553) ได้ทำการศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์ พบว่า ปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ ด้านความรู้ทางวิชาการของนักศึกษา คือ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ไม่เพียงพอ ด้านการบริหารจัดการตนเองของนักศึกษา คือ ภาระงานที่ทำมีมากไม่มีเวลาให้กับการทำ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์คือ ข้อเสนอแนะ ของอาจารย์ที่ปรึกษาแต่ละท่านบางครั้งมีความขัดแย้งกันทำให้นักศึกษาสับสน ด้านการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยคือ เอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาค้นคว้าของมหาวิทยาลัยมีน้อย ข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ ด้านความรู้ทางวิชาการของนักศึกษา คือควรเลือกหัวข้อที่สนใจและตรงกับงาน ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อย่างสม่ำเสมอ ด้านการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยคือ ควรศึกษาขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์ให้เข้าใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิลกรัตน์ โศตรสูมาตย์ (2554) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. พบว่า ระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ 2) ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ 3) ด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ และ 4) ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยได้เสนอแนวทางในการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาให้มีศักยภาพและสำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด ด้านการเตรียมโครงสร้างวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ ควรมีกรอบเวลาในการเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาเร่งทำงานตามแผนการศึกษา นักศึกษาควรทบทวนวรรณกรรมให้มากพอในการเลือกกำหนดปัญหาการวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์และแก้ไขปัญหาเชิงนโยบายได้ นักศึกษาต้องกระตือรือร้นในการศึกษาเล่าเรียนคณาจารย์ต้องสร้างแรงบันดาลใจไม่เรียนขอความร่วมมืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้มีเวลาพบปะนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ กรรมการบริหารหลักสูตรควรจัดกลไกให้คำปรึกษาและติดตามผลงานของนักศึกษา มีการจัดระบบการกระตุ้นความก้าวหน้าในการศึกษาค้นคว้า อย่างเคร่งครัด ต้องมีการวางแผนและบริหารจัดการงานวิจัยที่ดีทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา จัดหาทุนในการวิจัยให้เพียงพอและเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยนำไปใช้

1.1 จากข้อค้นพบเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลการสำเร็จการศึกษา ในครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยจำนวน 5 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของนักศึกษา ด้านเจตคติต่อการทำ วิทยานิพนธ์ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ ส่งผลต่อการสำเร็จ การศึกษา ควรมีการพัฒนาและวางแผนทุกด้านไปพร้อมๆ กัน เพื่อจะได้ทำให้ นักศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่เหมาะสมต่อไป

1.2 ปัจจัยด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ และปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของ นักศึกษา เป็นปัจจัยที่สำคัญอันดับแรกที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา ดังนั้น หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษาได้แก่ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ สำนักงานบัณฑิตศึกษา และมหาวิทยาลัย ราชภัฏสกลนคร ควรเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการพัฒนาวิทยานิพนธ์ และส่งเสริมให้นักศึกษามี คุณลักษณะในการเป็นผู้ใฝ่รู้มีความรับผิดชอบอันเป็นปัจจัยด้านคุณลักษณะที่จะนำมาซึ่งความสำเร็จ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาที่สำเร็จ การศึกษาตามหลักสูตร ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ที่สำเร็จในระยะเวลา ควรมี การศึกษานักศึกษาที่ไม่สำเร็จการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาที่ออกกลางคัน หรือ นักศึกษาที่หมดสภาพซึ่งอยู่ระหว่างการ ทำวิทยานิพนธ์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการของสาขาวิชาต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา โดยการเข้าถึง ข้อมูลด้วยวิธีการ เชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลในการวางแผนการจัดการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร และบัณฑิตศึกษาสาขาอื่น มหาวิทยาลัยอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

จันทร์สววย ปรีชามาตร. (2549). *บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าแบบอิสระตามความเป็น จริยและความคาดหวังของนักศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. การค้นคว้าอิสระ ศษ.ม.

เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จิรณี ต้นศิริตันวงศ์. (2552). *"คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์"*. เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษการสัมมนา วิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 4. นครสวรรค์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ดิลกรัตน์ โคตรสุมาตย์ และ ชัญญา อภิบาลกุล. (2554). *"ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของ นักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น"*. วารสารศึกษาศาสตร์. 5(3) กรกฎาคม-กันยายน, ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ทองปลิว ชมชื่น. (2550, กรกฎาคม). *"การเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา"*. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัย.

1(1) : 3-5.

ธิดาพร ประทุมวิ (2553). *ปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ธีระ รุญเจริญ. (2547). *สภาพปัจจุบันและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษารายงานการวิจัย*.
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- นิพนธ์ วรรณเวช. (2548). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของการจัด การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันราชภัฏ*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร (2558). เข้าถึงได้ grad.snru.ac.th/th/; ธันวาคม 2558.
- บุญชม ศรีสะอาด (2546). *การวิจัยสำหรับครู*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- บุญเลิศ จันทร์ไสย์. (2548). *ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาของบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี*. ปัตตานี : คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.
- ปองจิตร์ ลำพินาศ. (2545). *ปัจจัยที่มีสาเหตุต่อการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พร พรหมมหาราช. (2545). *รายงานการวิจัย เรื่อง ปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ลลิตา สาสาย. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2545). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์.